

WDRAŻANIE UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH NA DOLNYM ŚLĄSKU

- Raport z wdrażania uchwał antysmogowych
- Realizacja działań w ramach kampanii informacyjno-edukacyjnej w latach 2019-2024

RAPORT Z WDRAŻANIA UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH

Raport dostępny na stronie internetowej:

www.irt.wroc.pl

Pozostałe materiały szkoleniowe zostaną
umieszczone na stronie:

www.czystezasady.pl

RAPORT Z WDRAŻANIA
UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH
W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

KWIECIEŃ 2024

RAPORT Z WDRAŻANIA UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH

Rekomendacje dla poziomu krajowego:

- 1) Precyzyjne określenie kierunku transformacji energetycznej kraju.
- 2) Zapewnienie stabilnego źródła dofinansowania wymiany pozaklasowych źródeł ogrzewania.
- 3) Zapewnienie dalszego rozwoju Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) jako podstawowego źródła danych o instalacjach grzewczych.

Rekomendacje dla poziomu regionalnego:

- 1) Utrzymanie w mocy zapisów uchwał antysmogowych – Uchwała ZWD z dnia 17 lipca 2024 r.
- 2) Zintensyfikowanie działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie wdrażania uchwał antysmogowych.
- 3) Wsparcie samorządów w zakresie tworzenia sieci doradców energetycznych.

Rekomendacje dla poziomu lokalnego:

- 1) Prowadzenie kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych z naciskiem na uświadamianie zamiast karania w pierwszym okresie obowiązywania zakazu używania kopciuchów.

RAPORT Z WDRAŻANIA UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH

Zakres Raportu:

- 1) Obowiązki wynikające z uchwał antysmogowych w województwie dolnośląskim.
- 2) Jakość powietrza w województwie dolnośląskim.
- 3) Przybliżona ilościowa ocena eksploatowanych urządzeń do ogrzewania w województwie dolnośląskim.
- 4) Działania wspierające wdrażanie uchwał antysmogowych.
- 5) Podsumowanie kampanii informacyjno-edukacyjnej „Czyste zasady”.

Termin sporządzenia Raportu - grudzień 2023 r.

Źródła danych:

- Baza Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków
- Badanie ankietowe
- Państwowy Monitoring Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

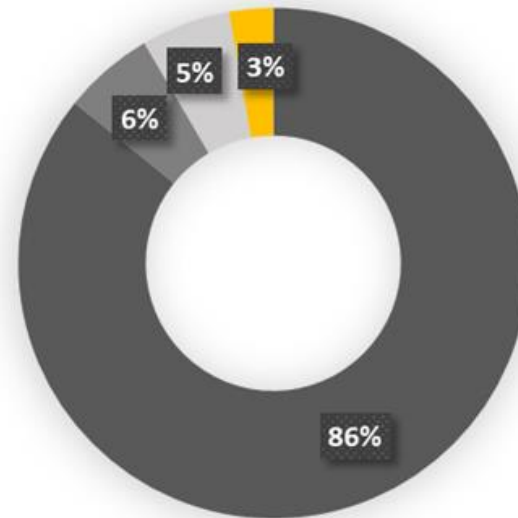
BAZA CENTRALNEJ EWIDENCJI EMISYJNOŚCI BUDYNKÓW

- Zakres pozyskanych danych z CEEB:
 - ✓ liczba kotłów / pieców kaflowych/ trzonów kuchennych/ piecokuchni na paliwo stałe/ kuchni węglowych w budynkach: jednorodzinnych/ wielorodzinnych/ budynkach zbiorowego zamieszkania;
 - ✓ liczba kotłów/ pieców kaflowych na paliwo stałe w obiektach usługowych i handlowych
- w podziale na: a) instalacje pozaklasowe; b) instalacje klasy 3; c) instalacje klasy 4; d) instalacje klasy 5; e) instalacje spełniające wymagania ekoprojektu
- Obszar: dane pozyskane dla Gminy Wrocław, uzdrowisk oraz pozostałych gmin województwa
 - Aktualność danych: lipiec 2023r.

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

WNIOSKI DLA OBSZARU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA PODSTAWIE DANYCH Z CEEB:

- Na obszarze województwa występuje niemal 347 tys. szt.** źródeł ciepła na paliwo stałe, zainstalowanych w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych. Wśród nich, zdecydowaną większość stanowią kotły (86%), niewielki procent pozostałe instalacje: piece kaflowe i trzony kuchenne.

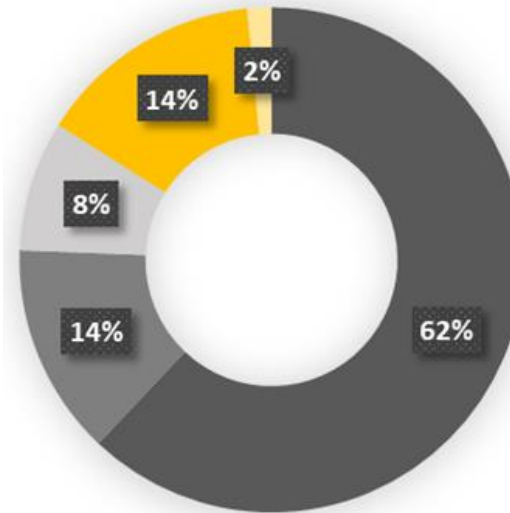

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg rodzaju instalacji) dla całego województwa dolnośląskiego, źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

- Kotły w budynkach mieszkalnych
- Piece kaflowe w budynkach mieszkalnych
- Trzony kuchenne w budynkach mieszkalnych
- Wszystkie instalacje na paliwo stałe w budynkach niemieszkalnych

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

2. Większość z eksploatowanych w województwie urządzeń na paliwo stałe to **instalacje pozaklasowe (62%)**.
3. Udział źródeł ciepła klasy 3 i 4 w województwie wynosi łącznie 22%, a klasy 5 i spełniających wymagania ekoprojektu – 16%.
4. Z pozyskanych danych wynika, że w celu spełnienia zapisów uchwały antysmogowej, **do 1 lipca 2024 r. należało wymienić w województwie niemal 215 tys. pozaklasowych kotłów i pieców na paliwo stałe.**

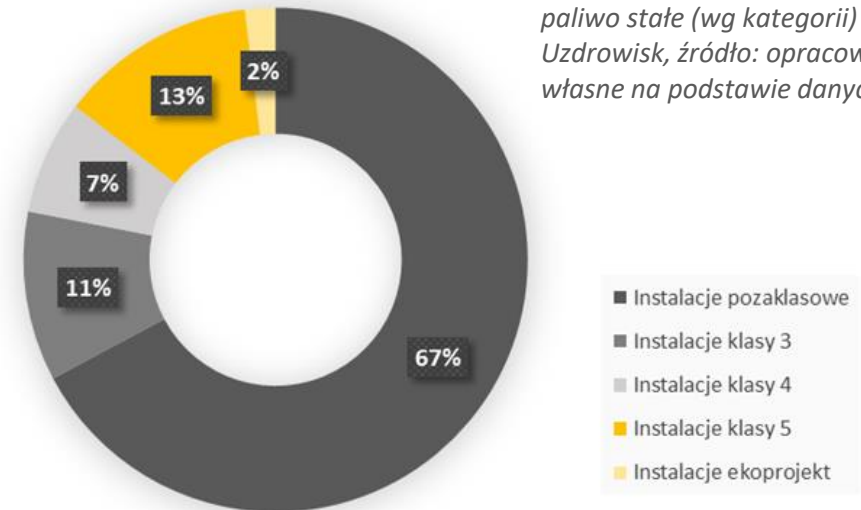
Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla całego województwa dolnośląskiego, źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

WNIOSKI DLA OBSZARU UZDROWISK NA PODSTAWIE DANYCH Z CEEB:

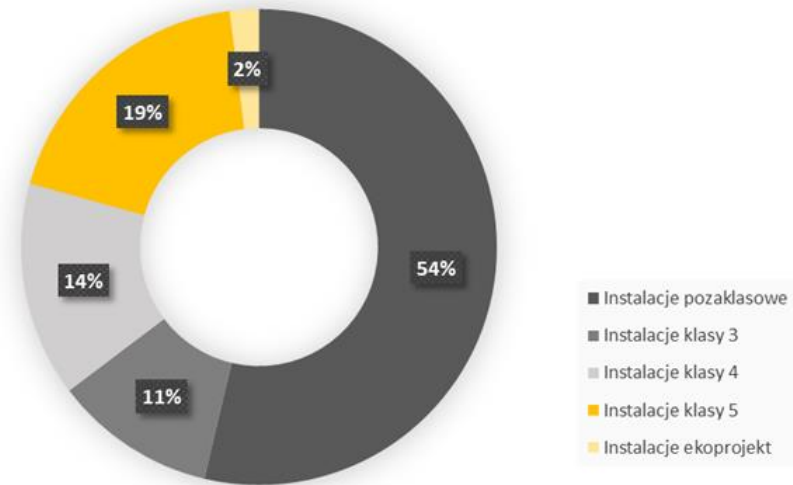
1. Zgodnie z danymi pozyskanymi z CEEB na obszarze uzdrowisk występuje niemal 5279 szt. źródeł ciepła na paliwo stałe, zainstalowanych w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych.
2. Większość z eksploatowanych w uzdrowiskach urządzeń na paliwo stałe to **instalacje pozaklasowe (67%)**. Udział urządzeń klasy 3 i 4 wynosi łącznie ok. 18 %, klasy 5 – 13% i niespełna 2% to instalacje spełniające wymogi ekoprojektu
3. Z pozyskanych danych wynika, że w celu spełnienia zapisów uchwały antysmogowej, **do 1 lipca 2024 r. należało wymienić w uzdrowiskach ok. 3548 pozaklasowych kotłów i pieców na paliwo stałe.**

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla Uzdrawisk, źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

4. Na terenie gmin uzdrowiskowych: Czerniawa-Zdrój, Świeradów-Zdrój, Długopole-Zdrój i Przerzeczyn-Zdrój **do 1 lipca 2024r. należało zakończyć eksploatację 54% źródeł ciepła na paliwo stałe – ok. 300 szt., a pozostałe 44% (ok. 270 szt.) do 1 lipca 2028.**
5. W tych uzdrowiskach dostrzega się wzrost instalacji niskoemisyjnych (klasa 5 i ekoprojekt) – obecnie stanowią niemal 21% wszystkich instalacji na paliwo stałe, przy czym większość (19%) to instalacje klasy 5, które docelowo (po 01.07.2028r.) nie będą mogły być użytkowane.

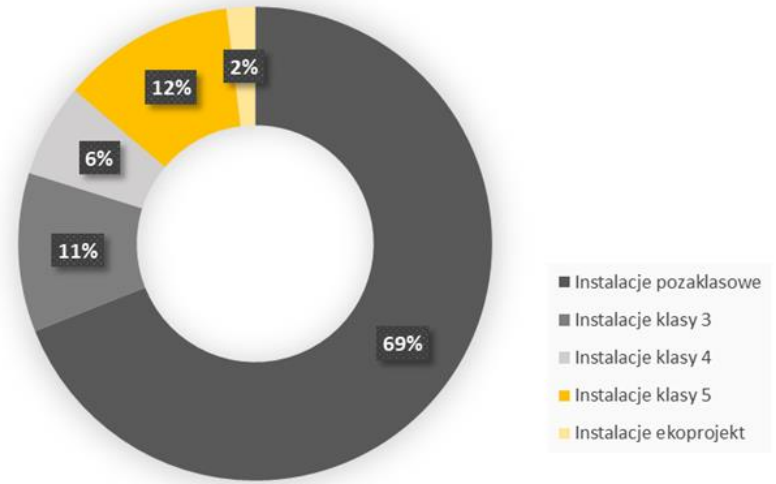

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla gmin uzdrowiskowych Czerniawa-Zdrój, Świeradów-Zdrój, Długopole-Zdrój i Przerzeczyn-Zdrój
źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

6. Na terenie gmin uzdrowiskowych: Jelenia Góra-Cieplice, Duszniki-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Lądek-Zdrój, Polanica-Zdrój, Szczawno-Zdrój **do 1 lipca 2024r. należało zakończyć użytkowanie większości (69%) źródeł ciepła na paliwo stałe – ok. 3200 szt., ponieważ nie spełniają żadnych norm, a pozostałe ok. 1,4 tys. szt. do 1 lipca 2028 r.**

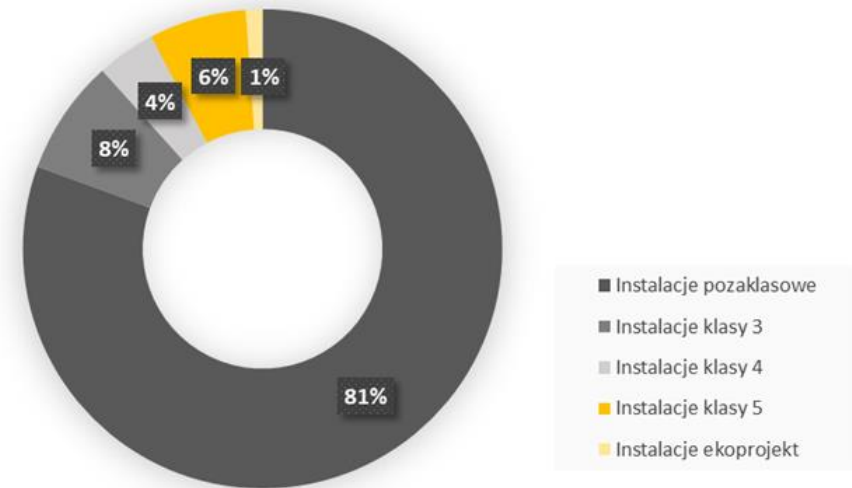

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla gmin uzdrowiskowych Jelenia Góra-Cieplice, Duszniki-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Lądek-Zdrój, Polanica-Zdrój, Szczawno-Zdrój
 źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

WNIOSKI DLA GMINY WROCŁAW NA PODSTAWIE DANYCH Z CEEB:

1. Zgodnie z danymi pozyskanymi z CEEB na obszarze Wrocławia występuje ok. 11500 szt. źródeł ciepła na paliwo stałe, zainstalowanych w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych.
2. Wśród źródeł ciepła na paliwo stałe dominują **instalacje pozaklasowe (81%)**. Udział urządzeń klasy 3 i 4 stanowi łącznie ok. 12%. Kocioł klasy 5 i ekoprojektu jest łącznie ok. 7%, z czego większość (6%) to kotły klasy 5.
3. Zgodnie z uchwałą antysmogową, we Wrocławiu **do 1 lipca 2024 r. należało zaprzestać eksploatacji ok. 9270 kotłów i pieców kaflowych**, co spowodowałoby likwidację niemal wszystkich obecnie występujących we Wrocławiu urządzeń na paliwo stałe.

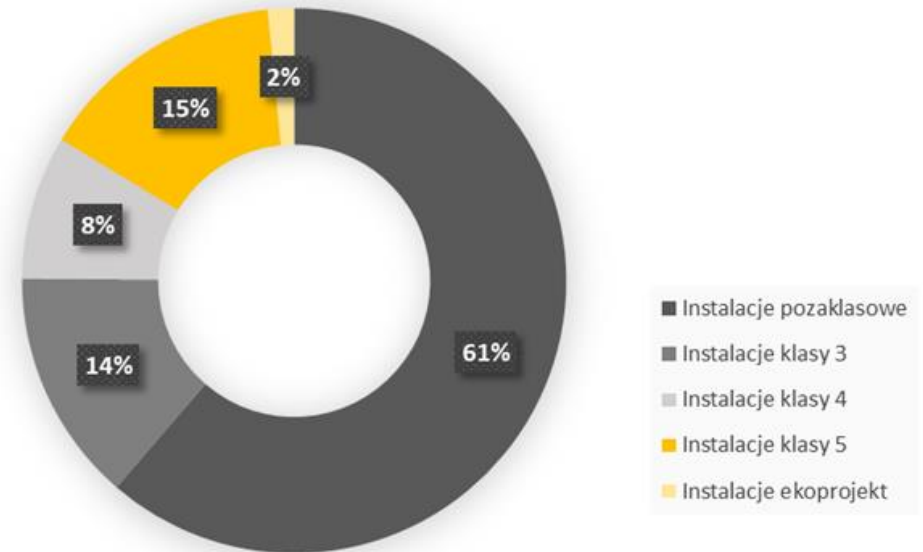

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla Wrocławia, źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

OCENA ILOŚCIOWA EKSPLOATOWANYCH URZĄDZEŃ DO OGRZEWANIA W WOJEWÓDZTWIE DOLNOŚLĄSKIM

WNIOSKI DLA OBSZARU WOJEWÓDZTWA Z WYŁĄCZENIEM WROCŁAWIA I UZDROWISK NA PODSTAWIE DANYCH Z CEEB:

1. Zgodnie z danymi pozyskanymi z CEEB na obszarze województwa, z wyłączeniem Wrocławia i uzdrowisk, występuje **ok. 330 000 źródeł ciepła na paliwo stałe**, zainstalowanych w budynkach mieszkalnych oraz niemieszkalnych.
2. Przeważają **pozaklasowe źródła ciepła na paliwo stałe (61%)**. Urządzenia klasy 3 i 4 stanowią ok. 22%, klasy 5 niespełna 15% i 2% to instalacje spełniające wymogi ekoprojektu.
3. W celu wypełnienia obowiązku uchwały antysmogowej, **do 1 lipca 2024 r. należało wymienić ok. 202 tys. źródeł ciepła, a do 1 lipca 2028 r. kolejnych ok. 74 tys. sztuk.**

Udział procentowy instalacji na paliwo stałe (wg kategorii) dla całego województwa z wyłączeniem Wrocławia i uzdrowisk, źródło: opracowanie własne na podstawie danych CEEB

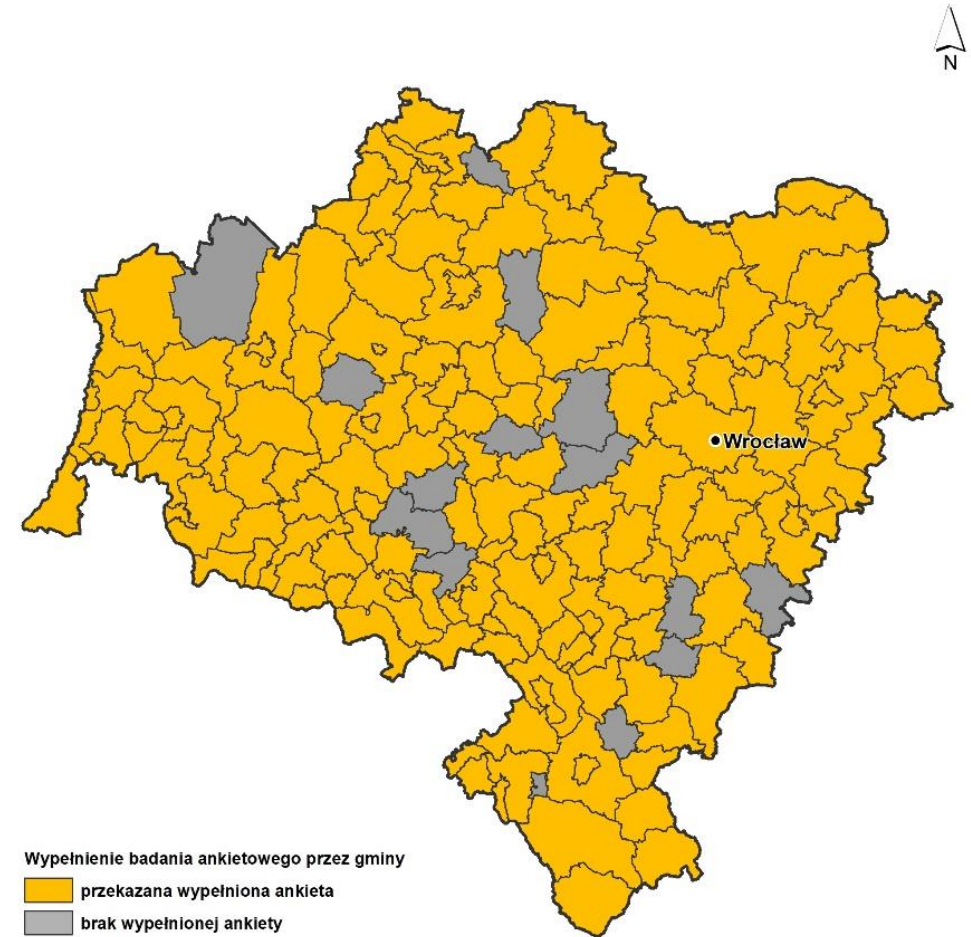
BADANIE ANKIETOWE

Badanie ankietowe przeprowadzono w okresie od 14 marca do 07 kwietnia 2023 r.

Odbiorcy: samorządy gminne

Cel badania: pozyskanie informacji na temat skuteczności wdrażania uchwał antysmogowych, zaangażowania w realizację działań edukacyjnych oraz wykorzystania funduszy i wsparcia specjalistycznego w celu wymiany źródeł ogrzewania.

W ankiecie wzięło udział 154/169 gmin województwa (91%)

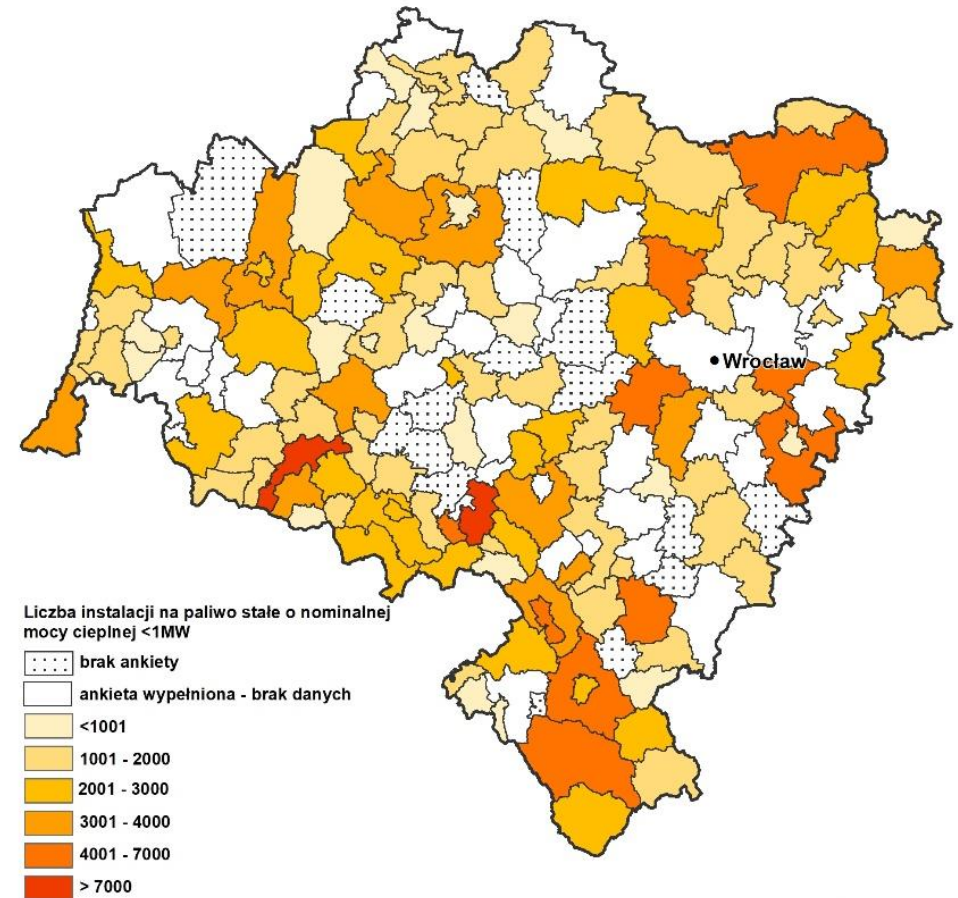

Udział gmin w badaniu ankietowym; źródło: opracowanie własne

BADANIE ANKIETOWE

WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO:

1. W latach 2018-2022 wymieniono pozaklasowe instalacje na paliwo stałe: kotły ok. 33 tys., miejscowe ogrzewacze ok. 23 tys. oraz urządzenia klasy od 3 do 5: ponad 16 tys.
2. W przypadku rezygnacji z ogrzewania paliwem stałym głównym wyborem mieszkańców województwa było ogrzewanie gazowe (48%). Kolejne w klasyfikacji znalazły się kotły na paliwo stałe spełniające wymogi klasy 5 lub ekoprojektu (19%).

Gminy o największym udziale procentowym instalacji na paliwo stałe

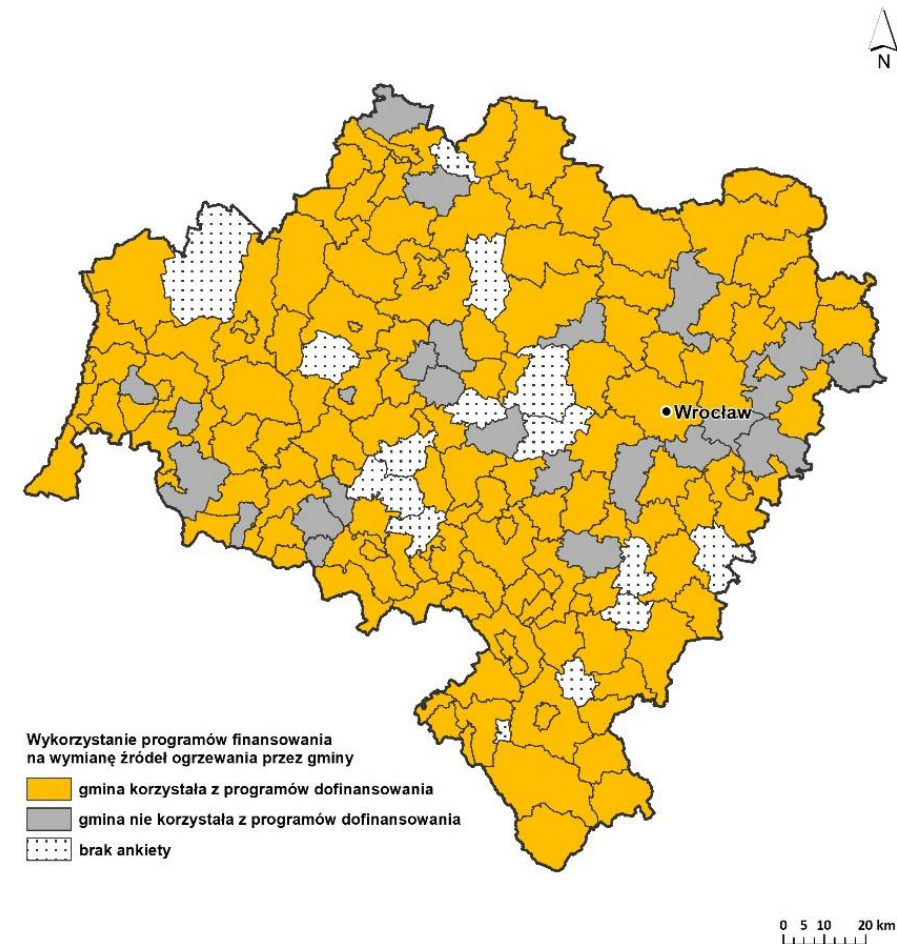
- Siekierczyn – powiat lubański – 95,4%
- Dziadowa Kłoda – powiat oleśnicki – 93,6%
- Janowice Wielkie – powiat karkonoski – 90,6%
- Mściwojów – powiat jaworski – 85,2%

Gminy o najmniejszym udziale procentowym instalacji na paliwo stałe

- Lubin – powiat lubiński – 9%
- Oława – powiat oławski – 19,2%
- Brzeg Dolny - powiat wołowski – 20%
- Polkowice – powiat polkowicki 25,25%

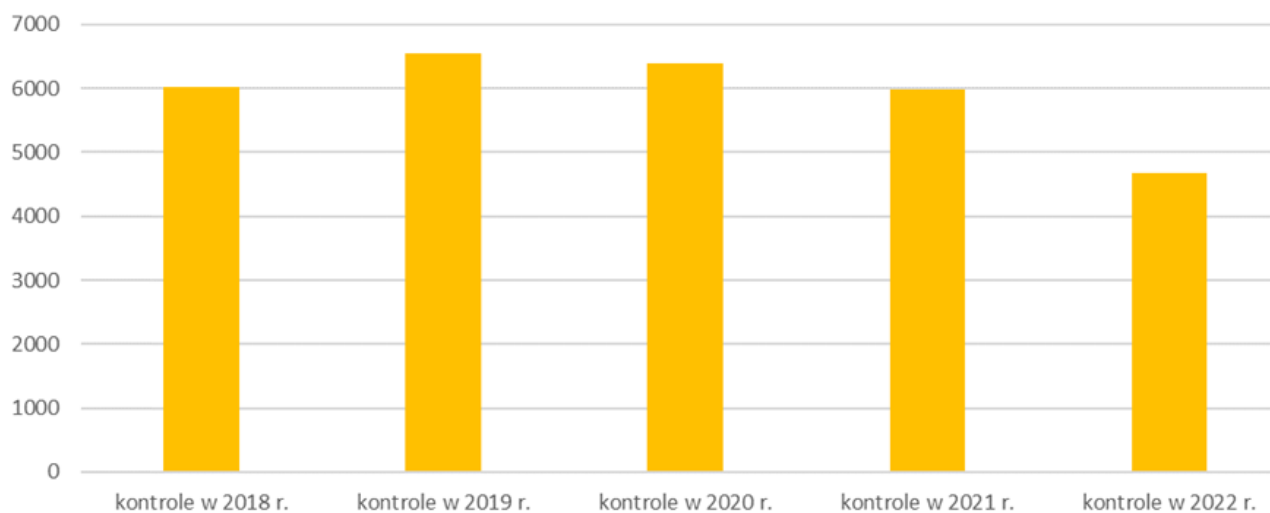
BADANIE ANKIETOWE

3. Badanie ankietowe potwierdziło, że wymiana źródła ogrzewania odbywa się, w większości przypadków, przy wsparciu i udziale środków zewnętrznych. W latach 2018-2022, 84% gmin biorących udział w badaniu ankietowym skorzystało z programów dofinansowania wymiany źródła ogrzewania.
4. 45% gmin gwarantuje doradztwo energetyczne mieszkańcom, przy czym większość posiada wykwalifikowanego pracownika urzędu, nieliczne korzystają ze wsparcia zewnętrznego.

BADANIE ANKIETOWE

5. Zaledwie 40% gmin potwierdziło, że prowadzi kontrole przestrzegania uchwał antysmogowych, w tym tylko połowa z nich przedstawiła pełne dane dotyczące liczby przeprowadzonych kontroli w latach 2018-2022.

*Liczba przeprowadzonych kontroli instalacji grzewczych w latach: 2018 – 2022 [szt.],
źródło: opracowanie własne*

BADANIE ANKIETOWE

6. 86% ankietowanych gmin potwierdziło prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnych w zakresie uchwał antysmogowych lub innych działań związanych z ochroną powietrza.
7. Większość gmin zgłosiła oczekiwania w zakresie kampanii informacyjno-edukacyjnej Czyste Zasady:
 - broszury, ulotki, materiały informacyjno-edukacyjne dla mieszkańców;
 - kampania medialna, spoty radiowe i telewizyjne;
 - informacje o dostępnych źródłach dofinansowania;
 - spotkania informacyjne w gminach;
 - szkolenia o aspektach prawnych i praktycznych dotyczących wdrażania przepisów dot. ochrony powietrza;
 - mobilne płuca;
 - edukacja o zagrożeniu smogiem, o jakości paliwa, o spalaniu odpadów - skierowana do dzieci w przedszkolach, szkołach oraz do osób dorosłych.

KAMPAANIA

Umowa zawarta w dniu 16 grudnia 2019 r. pomiędzy Województwem Dolnośląskim – Instytutem Rozwoju Terytorialnego a firmą Tarraya S.A.

Opracowano: media plan, ideę kampanii, hasło kampanii i linię kreatywną kampanii w oparciu o analizę grup docelowych i narzędzi przekazu kampanii.

Hasło nawołuje do aktywnej postawy:

WYBIERZ CZYSTE ZASADY

Zachęca do działania i świadomego wyboru

Wybierając czyste zasady, ograniczasz skutki występowania smogu w swojej okolicy. Mów o czystych zasadach, wybieraj czyste zasady, kieruj się czystymi zasadami.

Zasięg kampanii informacyjnej obejmuje obszar województwa dolnośląskiego, z uwzględnieniem podziału województwa na

3 obszary objęte uchwałami antysmogowymi.

Założeniem jest, by dotrzeć do co najmniej 700 000 mieszkańców województwa dolnośląskiego.

**WYBIERZ
CZYSTE
ZASADY**

**SPRAWDŹ, JAK ZADBAĆ O JAKOŚĆ
POWIETRZA W TWOJEJ OKOLICY**

WEJDŹ NA: **WWW.CZYSTEZASADY.PL**

ZASIĘG KAMPANII W LATACH 2019-2023

Dzięki wykorzystaniu mediów tradycyjnych, internetowych i społecznościowych – zasięg kampanii objął obszar znacznie wykraczający poza granice regionu.

Szacowana liczba odbiorców kampanii – **ponad 1 milion osób** we wszystkich edycjach kampanii łącznie.

CELE KAMPANII

- **Wzrost świadomości mieszkańców województwa dolnośląskiego na temat:**
 - obowiązków obywateli wynikających z przyjętych „uchwał antysmogowych” w tym o terminach wymiany pozaklasowych urządzeń grzewczych
 - szkodliwego oddziaływania zanieczyszczonego powietrza na zdrowie człowieka i środowisko naturalne
- **Podniesienie kwalifikacji pracowników samorządów gminnych i właściwych służb w zakresie prowadzenia kontroli przestrzegania uchwał antysmogowych oraz zwiększania efektywności energetycznej budynków**

WYBIERZ CZyste ZASADY

STRONA INTERNETOWA

Na specjalnie utworzonej stronie internetowej znajdują się materiały dot. uchwał antysmogowych i stanu powietrza, m.in:

- treści uchwał antysmogowych,
- wyjaśnienia przepisów (FAQ),
- materiały edukacyjno-informacyjne:
 - ✓ ulotki informacyjne,
 - ✓ plakaty,
 - ✓ animacje,
 - ✓ prezentacje,
 - ✓ spoty radiowe i telewizyjne,
 - ✓ pozostałe informacje
- odnośniki do aktualnych informacji o jakości powietrza na terenie województwa dolnośląskiego.

[WWW.CZYSTEZASADY.PL](http://www.czystezasady.pl)

WYBIERZ CZYSTE ZASADY

ZDOBĄDŹ DOFINANSOWANIE > | ZGŁOŚ ŁAMANIE UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ >

STAN POWIETRZA NA DOLNYM ŚLĄSKU

STACJE GIOŚ NA DOLNYM ŚLĄSKU >

POWIETRZE WROCŁAWIA >

POWIETRZE W OKOLICY IRT >

WYMIANA PIECA – ZADBAJ O WYSOKĄ JAKOŚĆ POWIETRZA W SWOIM REGIONIE!

Wymogi związane z wymianą pozaklasowego urządzenia grzewczego mają istotne znaczenie dla poprawy jakości powietrza. Są one wprowadzane, jako środki regulacyjne mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych pochodzących z paleniska. Wymiana pieców na bardziej efektywne i ekologiczne modele przyczynia się do zmniejszenia emisji substancji szkodliwych, takich jak pyły zawieszane, bezno(a)piren i dwutlenek siarki.

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA

TREŚĆ UCHWAŁ ANTYSMOGOWYCH

CO WARTO WIEDZIEĆ O UCHWALE ANTYSMOGOWEJ

NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA (FAQ)

DOFINANSOWANIE WYMIANY PIECÓW

KONTAKT

INSTYTUT ROZWOJU TERYTORIALNEGO
ul. Dawida 1A 50-527 Wrocław
Tel. +48 (71) 374 95 00
Fax: +48 (71) 374 95 13
E-mail: kontakt@czystezasady.pl

POLECAMY

Institut Rozwoju Terytorialnego >
Województwo Dolnośląskie >
Jakość powietrza w Polsce >

ZNAJDŹ NAS

Facebook Czyste Zasady >
Facebook IRT >

ULOTKI

Na potrzeby kampanii przygotowano cztery wersje ulotek na temat obowiązujących uchwał antysmogowych. **Nakład wyniósł łącznie 10 000 sztuk.**

- Ulotka dla Dolnego Śląska z wyłączeniem Wrocławia i uzdrowisk
- Ulotka dla Wrocławia
- Ulotka dla Uzdrowisk: Jelenia Góra-Cieplice, Duszniki-Zdrój, Jedlina-Zdrój, Kudowa-Zdrój, Lądek Zdrój, Polanica-Zdrój, Szczawno-Zdrój
- Ulotka dla Uzdrowisk: Czerniawa-Zdrój, Długopole-Zdrój, Przerzeczyn-Zdrój, Świeradów-Zdrój

W SPRAWACH:

- możliwości otrzymania dotacji / pożyczki na termorenowację lub wymianę ogrzewania;
- możliwości i warunków podłączenia mieszkania do sieci gazowej lub centralnego ogrzewania;
- określenia warunków dla nowo instalowanych systemów grzewczych;

skontaktuj się ze swoim urzędem gminnym.

ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA SPALANIA ŚMIECI NA TERENIE GMINY

Podejrzenia spalania śmieci zgłaszaj do straży gminnej/miejskiej lub wójta / burmistrza, który sprawuje nad tym kontrolę i na mocy art. 379 ust. 4 ustawy Prawo ochrony środowiska może występować w roli oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przeciw przepisom o ochronie środowiska.

KONTAKT W SPRAWIE UCHWAŁY ANTYSMOGOWEJ:

Institut Rozwoju Terytorialnego
ul. Dawida 1A
50-527 Wrocław
tel.: (71) 374 95 41
czystepowietrze@irt.wroc.pl

CO NAS TRUJE?

Źródła zanieczyszczenia powietrza w Polsce (udział w emisji):

	Benzo-a-piren	Pył PM10
Rolnictwo	-	5%
Inne źródła	-	9%
Energetyka	-	9%
Transport	2%	9%
Przemysł	12%	19%
Emisja powierzchniowa* 86%		49%

*emisja powierzchniowa – głównie emisja z palenisk domowych, ale też z wysypisk, czy wypalania łąk.

Walka o czyste powietrze jest naszą wspólną sprawą. Razem zadbalmy o to, abyśmy mogli swobodnie i zdrowo oddychać przez cały rok.

Dolny Śląsk bez smogu to lepsze i dłuższe życie dla nas, naszych dzieci i naszych rodziców!

czystezasady.pl

DOLNY ŚLĄSK

BEZ SMOGU

UCHWAŁA ANTYSMOGOWA
DLA DOLNEGO ŚLĄSKA
z wyłączeniem Wrocławia i uzdrowisk
– nowe przepisy,
które dotyczą Ciebie!

PALIWA

Od 1 lipca 2018 r. zakaz stosowania:

- 1 Węgla brunatnego oraz paliw produkowanych z jego wykorzystaniem. Węgiel brunatny ma niską wartość opałową, a podczas spalania emituje duże ilości zanieczyszczeń.
- 2 Miałów i flotokonzentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem. Miał i floty zawierają dużą ilość wody, która uszkadza urządzenia i kominy.
- 3 Węgla kamiennego w postaci miału, o uziarnieniu poniżej 3 mm. Spalanie miału powinno odbywać się tylko w zaawansowanych instalacjach przemysłowych z nowoczesnym systemem odpylania.
- 4 Biomasy stałej (drewna) o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%. Spalać wolno tylko drewno suche – sezonowane najlepiej przez min. 2 lata. Spalanie wilgotnego drewna prowadzi do dużych emisji silnie rakotwórczego benzo-a-pirenu i bardzo szkodliwych pyłów. Ponadto sadza, w połączeniu z wilgotnością z drewna może prowadzić do samozapłonu kominia.

Nie wiesz jakie paliwa możesz stosować?
Więcej informacji:

(71) 374 95 41
www.irt.wroc.pl

Za nieprzebranie uchwały grozi grzywna do 5000 zł.

Warto też pamiętać, że utrudnianie kontroli podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

INSTALACJE GRZEWcze

Od 1 lipca 2018 r.

Nowo uruchamiane kotły muszą spełniać wymagania ekoprojektu* odnośnie emisji cząstek stałych (pyłu) oraz nie mogą posiadać rusztu awaryjnego.

Od 1 lipca 2018 r.

Nowo uruchamiane kominki muszą spełniać wymagania emisyjne dla cząstek stałych (pyłu) określone w ekoprojekcie*. Jednocześnie dopuszcza się stosowanie elektrofiltrów zapewniających redukcję emisji pyłu do wartości określonych w ekoprojekcie*.

Od 1 lipca 2024 r.

Zakaz użytkowania „kopciuchów” – czyli instalacji na paliwa stałe, które nie spełniają minimum 3 klasy*.

Od 1 lipca 2028 r.

Zakaz użytkowania instalacji na paliwa stałe, które nie spełniają minimalnych standardów emisyjnych odpowiadających klasie 3 i 4*. Czyli węgiem i drewnem palimy tylko w instalacjach minimum 5 klasy.

Jeśli musisz używać węgla lub drewna do ogrzewania, kupuj tylko paliwa dobrej jakości.

Pomyśl o termoizolacji:

- ociepl dom
- wymień okna

wówczas będziesz potrzebował mniej energii. Pamiętaj: zrób to przed wymianą pieca.

PAMIĘTAJ!

Zanieczyszczone powietrze zbiera śmiertelne zniwoły tylko na Dolnym Śląsku z tego powodu umiera rocznie ok. 3000 osób! Dla porównania – tyłu ludzi ginie na drogach w całej Polsce!

Podstawową przyczyną zanieczyszczenia powietrza są domowe piece, kotły i kominki, w których spalamy głównie węgiel i drewno. W piecach lądują również śmieci, co jest zakazane! Podczas ich spalania do powietrza wydostają się ekstremalnie niebezpieczne substancje, które wdychamy. Wiele z nich trafia też do wody i gleby, skąd wraz z żywnością dostają się do naszego organizmu.

ODDYCHANIE ZANIECZYSZCZONYM POWIETRZEM:

- powoduje podrażnienia oczu, nosa, gardła, zapalenia zatok, co z kolei ułatwia powstawanie alergii;
- może prowadzić do rozwoju groźnej, nieuleczalnej przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POChP);
- prowadzi do zaostrzenia ataków astmy;
- sprzyja powstawaniu miażdżycy, nadciśnienia tętniczego, zaburzeń rytmu serca i niedotlenieniu mózgu;
- może to prowadzić do zawałów serca i udarów mózgu kończących się zgonem.

Grupą najbardziej narażoną są **dzieci** i to już od okresu embrionalnego. Na skutek zanieczyszczenia powietrza rodzą się dzieci z małą masą urodzeniową, a w przyszłości problemem nadwagi, z częstszymi infekcjami górnych dróg oddechowych, z gorszymi umiejętnościami poznawczymi, językowymi, czy motorycznymi.

Drugą grupą ryzyka są **seniorzy**, których układ odpornościowy jest już słabszy. W trakcie epidemii smogowych u osób starszych dochodzi m.in. do nagłych zaostrzeń chorób układu oddechowego i krążenia, stąd należy wówczas unikać przebywania na zewnątrz i wietrzenia mieszkań.

* O normach, ekoprojekcie oraz szczegółach uchwały antysmogowej dowiesz się na stronie internetowej irt.wroc.pl

WARSZTATY SZKOLENIOWE

Realizacja **bezpłatnych warsztatów** (szkoleń) przeprowadzonych w formule tradycyjnej oraz online, kierowanych głównie do pracowników samorządowych oraz instytucji i osób, które mają pełnomocnictwa lub uprawnienia do przeprowadzania czynności kontrolnych związanych z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony powietrza (straże gminne, straż miejskie, policja).

Szkolenie zostało zrealizowane w następujących miejscach:

- 2019 - Stadion Miejski Wrocław (28-29.10.2019)
- 2021 - Szkolenia online (24.11, 02.12, 08.12. 2021)
- 2022 - Zamek Piastowski w Legnicy (24.11, 25.11. 2022)
- 2023 - Sala Sejmikowa UW we Wrocławiu (13.11.2023)

Program szkoleń zawierał m.in: filmy instruktażowe, prezentacje specjalistów oraz część przeznaczoną na dyskusję. W edycjach 2022 i 2023 dodano prezentację poświęconą efektywności energetycznej budynków.

Efekty:

Liczba uczestników szkoleń (łącznie) – **730 potwierdzonych uczestników**

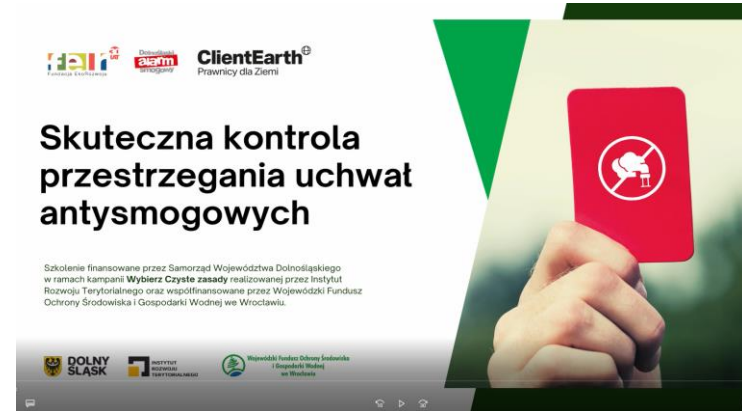
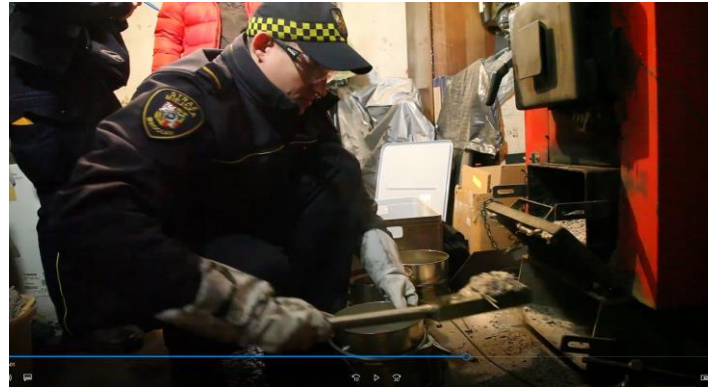
MATERIAŁY SZKOLENIOWE

1. Filmy szkoleniowe:

- czynności kontrolne,
- rozpoznawanie paliw
- urządzenia grzewcze

2. Prezentacje

3. Wykaz aktów prawnych stanowiących podstawę dla prowadzenia działań kontrolnych.

AKCJA „MOBILNE PŁUCA”

Działanie ma wymiar edukacyjny, uwidaczniający stan powietrza w konkretnym miejscu. Poprzez filtrowanie zanieczyszczonego powietrza obrazuje przenikanie zanieczyszczeń i cząstek pyłów do organizmu człowieka.

Przedsięwzięciu towarzyszyły akcje medialne oraz rozpowszechnianie poprzez serwisy społecznościowe.

Instalacja mobilnych płuc oraz towarzyszące jej akcje medialne zostały zrealizowane w następujących lokalizacjach:

2020 (listopad – grudzień) - Jelenia Góra i Wałbrzych

2021 (listopad – grudzień) - Kłodzko, Legnica, Wrocław

2022 (listopad – grudzień) - Strzelin, Wołów

2023 (listopad – grudzień) - Bolesławiec, Lubań, Wrocław

**Efekty: Szacowana łączna liczba odbiorców akcji – ponad 1 milion osób
(media tradycyjne i społecznościowe)**

SPOTY RADIOWE

W ramach kampanii wyemitowano łącznie ponad 2200 spotów radiowych informujących o konsekwencjach wdychania zanieczyszczonego powietrza oraz zachęcających do wymiany urządzeń w których następuje spalanie paliw stałych.

Stacje radiowe, które emitowały spoty

- Radio Wrocław
- Radio Złote Przeboje: Wałbrzych, Wrocław, Jelenia Góra, Legnica
- Radio RAM

SPOTY TELEWIZYJNE

Emisje spotów telewizyjnych w każdej ze stacji, na temat konsekwencji wynikających z zanieczyszczenia powietrza oraz pokazujących pozytywny wpływ na zdrowie i środowisko w wyniku wymiany starych pozaklasowych pieców na nowoczesne urządzenia grzewcze.

Stacje telewizyjne włączone do współpracy:

- TVP 3 Wrocław
- Telewizja Dami: Jelenia Góra, Lubań, Leśna, Gryfów Śląski
- TV DAMI Wałbrzych, Kamienna Góra
- TV Jawor, Legnica
- TV Bogatynia
- TV Echo24

Spoty emitowane były również w Dolnośląskim Centrum Filmowym i Kolejach Dolnośląskich.

SPOTY TELEWIZYJNE

W edycji 2023 TVP 3 Wrocław wyprodukowała spot telewizyjny, przypominający o datach wymiany pozaklasowych urządzeń grzewczych, karach grożących za nieprzestrzeganie uchwał antysmogowych oraz możliwościach dofinansowania wymiany pieców i działań termomodernizacyjnych, który był emitowany w TVP 3 w 2023 r. oraz emitowany jest obecnie.

PUBLIKACJE W PRASIE

W grudniu 2022 r. zostały opublikowane artykuły w prasie lokalnej w 11 tygodnikach na terenie Dolnego Śląska

Zrealizowano cykl publikacji na łamach Gazety Wyborczej Wrocław oraz serwisu wroclaw.wyborcza.pl odnoszących się do tematyki jakości powietrza i walki ze smogiem.

Wiadomości Strajk Kobiet Koronawirus Tygodnik Wrocław Edukacja Komunikacja Sport Inwestycje Biznes Kultura Ekologia CoJest Grane 24 Więcej Kontakt Miasta

ekologia

Na Dolnym Śląsku będzie mniej smogu. Kto musi wymienić ogrzewanie?

Wiadomości Strajk Kobiet Koronawirus Tygodnik Wrocław Edukacja Komunikacja Sport Inwestycje Biznes Kultura Ekologia CoJest Grane 24 Więcej Kontakt Miasta

smog

Jeszcze są tacy, którzy lekceważą smog. A on zabija tysiące Polaków

Województwo Dolnośląskie

Wiadomości z regionu

Smog nad Dolnym Śląskiem. Wybierz „Czyste Zasady” i chroń swoje zdrowie

Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza w naszym województwie jest tak zwana emisja niska, czyli pochodząca ze spalania paliw stałych. Stąd też przekroczenia norm notuje się głównie w sezonie grzewczym, kiedy smog „wisi” nisko nad zabudowaniami i wszyscy nim oddychamy. Ocieplając budynki, wymieniając piec i stosując paliwa wysokiej jakości dbamy więc o swoje zdrowie.

Z danych publikowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wynika, że przez ostatnie 10 lat (2012-2021) jakość powietrza na Dolnym Śląsku nieco się poprawiła. Jest to efekt realizacji wielu programów wymiany pieców, termomodernizacji budynków, a także cieplejszych zim. Problem jednak cały czas pozostaje aktualny. W powietrzu, którym oddychamy, unosi się wciąż za dużo pyłów zawieszonych (PM10) i benzo(a)pirenu. Jest to istotny problem środowiskowy, zdrowotny i klimatyczny.

ZNAZCZNA CZĘŚĆ DOLNOŚLĄZAKÓW ODDYCHA ZANIECZYSZCZONYM POWIETRZEM

Benzo(a)piren to substancja powstająca w wyniku niepełnego spalania związków organicznych, w tym paliw stałych, drewna, odpadów, tworzywnych szlachnych czy paliw samochodowych. Benzo(a)piren kumuluje się w organizmie, jest toksyczny i mutagenowy.

Kolejnym szkodliwym zanieczyszczeniem powietrza, jakie występuje na znacznej części województwa, są pyły zawieszane PM10, czyli niezwykle małe cząstki m.in. kurzu, popiołu, a także starzych opon czy tarcz i klocków hamulcowych. Często osiadają na nich także inne substancje np. metale ciężkie. Za powstanie niemal połowy pyłów zawieszonych PM10 odpowiadamy my sami - ponieważ pochodzą one ze spalania niewłaściwych paliw. Bardzo łatwo przenikają do płuc i mogą być toksyczne. Powodują kaszel, trudności w oddychaniu i zaostrzenie astmy.

Samorząd Województwa Dolnośląskiego podejmuje szereg działań, które w efekcie poprawiają jakość powietrza w regionie. To wykorzystanie środków unijnych na termomodernizację budynków mieszkalnych, zakup niskoemisyjnych autobusów dla komunikacji miejskiej czy nowoczesnych, ekologicznych pociągów elektrycznych. Niższym celem jest redukcja poziomu zanieczyszczeń powietrza w całym województwie, co pozytywnie wpłynie na jakość życia i zdrowie mieszkańców - mówi Cezary Przybylski, Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Polski i tym samym na Dolny Śląsk. - Zaangażowanie podmiotów publicznych różnych szczebli w utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego staje się obok przeciwdziałania negatywnym zmianom klimatu, równoległym strategicznym wyzwaniem polityki rozwoju regionalnego - mówi dr Maciej Zathę, dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

NORMY JAKOŚCI POWIETRZA WCIAŻ SĄ PRZEKRACZANE

W 2021 r. wszystkie stacje pomiarowe w województwie dolnośląskim wykazywały wyższe stężenia pyłu zawieszzonego, natomiast przekroczenie norm stwierdzono w Nowej Rudzie, Legnicy, Kłodzku i Środzie Śląskiej. Równocześnie odnotowano wielokrotny wzrost stężenia B(a)P.

Niepokojące jest pojawianie się w miesiącach zimowych każdego roku epizodów bardzo wysokiego stężenia pyłów - powyżej 100 µg/m³, wymagającego informowania o zagrożeniu dla zdrowia ludzkiego. W samym 2021 r. poziom informowania zarejestrowano w wielu dolnośląskich miastach - w Dzierżonowie, Jeleniej Górze, Kłodzku, Miliczu, Nowej Rudzie, Środzie Śląskiej, Szczawnie-Zdroju, Wałbrzychu oraz we Wrocławiu.

WOJNA W UKRAJNIE - A DOSTAWY SUROWCÓW

Wydarzenia po 24 lutego 2022 r. odrywają i wzmagają niebezpieczeństwo energetyczne związane z geograficznym kierunkiem przesyłu surowców energetycznych do

Niestabilna sytuacja geopolityczna wymusza działania na rzecz zmniejszenia zużycia energii. Jednym z rozwiązań jest gruntowna modernizacja budynków. Zwiększa w przypadku budynków o najwyższych parametrach energetycznych termomodernizacja odgrywa znaczącą rolę w obniżeniu kosztów eksploatacyjnych, poprawie jakości powietrza i stanu zdrowia społeczeństwa, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz poprawie bezpieczeństwa energetycznego.

Realne korzyści ekonomiczne wynikające z termomodernizacji budynku okazują wyniki badania, przeprowadzonego przez Dolnośląską Agencję Energii i Środowiska, polegającego na porównaniu rocznych kosztów ciepła mieszkaniowego przed i po termomodernizacji. Do badania wykorzystano niesieciopłyty budynek z wielkiej płyty. Modernizacja polegała na dociepleniu dachu i ścian oraz wymianie okien i instalacji grzewczej wewnętrznej (do standardu energetycznego wg WT2021). Okazało się, że koszty ciepła potrzebnego do ogrzania mieszkania zmniejszyły się ponad dwukrotnie przy wykorzystywaniu ogrzewania z ciepłowni, węgla, gazu ziemnego i oleju opałowego. W przypadku energii elektrycznej zużytej do zasilania powietrznej lub gruntowej pompy ciepła oszczędność

Chcesz oddychać czystym powietrzem? Nie pal:

WYBIERZ CZYSTE ZASADY

jest natomiast jeszcze wyższa i wynosi nawet 90 procent.

WCIAŻ MOŻNA WNOSKOWAĆ O ŚRODKI NA MODERNIZACJĘ ORAZ WYMIANĘ KOPCIUCHÓW

Szandarowym programem, skierowanym do mieszkańców domów jednorodzinnych, jest rządowy program Czyste Powietrze, obsługiwany przez wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej w całej Polsce. Planuje się rozszerzenie beneficjentów programu również o właścicieli budynków wielorodzinnych. Środki na wymianę źródeł ogrzewania i ciepłej wody użytkowej gwarantują swoim mieszkańcom również poszczególne samorządy gminne. O szczegóły należy pytać pracowników urzędów gmin.

Wydarzenia po 24 lutego 2022 r. odrywają i wzmagają niebezpieczeństwo energetyczne związane z geograficznym kierunkiem przesyłu surowców energetycznych do

W tym samym na Dolny Śląsk. - Zaangażowanie podmiotów publicznych różnych szczebli w utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego staje się obok przeciwdziałania negatywnym zmianom klimatu, równoległym strategicznym wyzwaniem polityki rozwoju regionalnego - mówi dr Maciej Zathę, dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

Niestabilna sytuacja geopolityczna wymusza działania na rzecz zmniejszenia zużycia energii. Jednym z rozwiązań jest gruntowna modernizacja budynków. Zwiększa w przypadku budynków o najwyższych parametrach energetycznych termomodernizacja odgrywa znaczącą rolę w obniżeniu kosztów eksploatacyjnych, poprawie jakości powietrza i stanu zdrowia społeczeństwa, redukcji emisji gazów cieplarnianych oraz poprawie bezpieczeństwa energetycznego.

Realne korzyści ekonomiczne wynikające z termomodernizacji budynku okazują wyniki badania, przeprowadzonego przez Dolnośląską Agencję Energii i Środowiska, polegającego na porównaniu rocznych kosztów ciepła mieszkaniowego przed i po termomodernizacji. Do badania wykorzystano niesieciopłyty budynek z wielkiej płyty. Modernizacja polegała na dociepleniu dachu i ścian oraz wymianie okien i instalacji grzewczej wewnętrznej (do standardu energetycznego wg WT2021). Okazało się, że koszty ciepła potrzebnego do ogrzania mieszkania zmniejszyły się ponad dwukrotnie przy wykorzystywaniu ogrzewania z ciepłowni, węgla, gazu ziemnego i oleju opałowego. W przypadku energii elektrycznej zużytej do zasilania powietrznej lub gruntowej pompy ciepła oszczędność

jest natomiast jeszcze wyższa i wynosi nawet 90 procent.

W tym samym na Dolny Śląsk. - Zaangażowanie podmiotów publicznych różnych szczebli w utrzymanie bezpieczeństwa energetycznego staje się obok przeciwdziałania negatywnym zmianom klimatu, równoległym strategicznym wyzwaniem polityki rozwoju regionalnego - mówi dr Maciej Zathę, dyrektor Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

W okresie grzewczym wielu Dolnoślązaków zmaga się na co dzień z problemem smogu.

KONFERENCJE

Organizacja konferencji w dniu 14 czerwca 2023 r. w Dolnośląskim Centrum Filmowym (DCF) pod nazwą „**Odpowiedzialny lider w trosce o czyste powietrze**”.

Wspólne podpisanie Memorandum w sprawie zintensyfikowania działań mających na celu wdrażanie uchwał antysmogowych na Dolnym Śląsku – zobowiązanie do działania na rzecz redukcji emisji zanieczyszczeń, poprawy jakości powietrza i podnoszenia efektywności energetycznej budynków.

CZyste
ZASADY

PUNKT INFORMACYJNY IRT

W przypadku pytań związanych uchwałami antysmogowymi można kontaktować się mailowo lub telefonicznie z pracownikami Instytutu Rozwoju Terytorialnego.

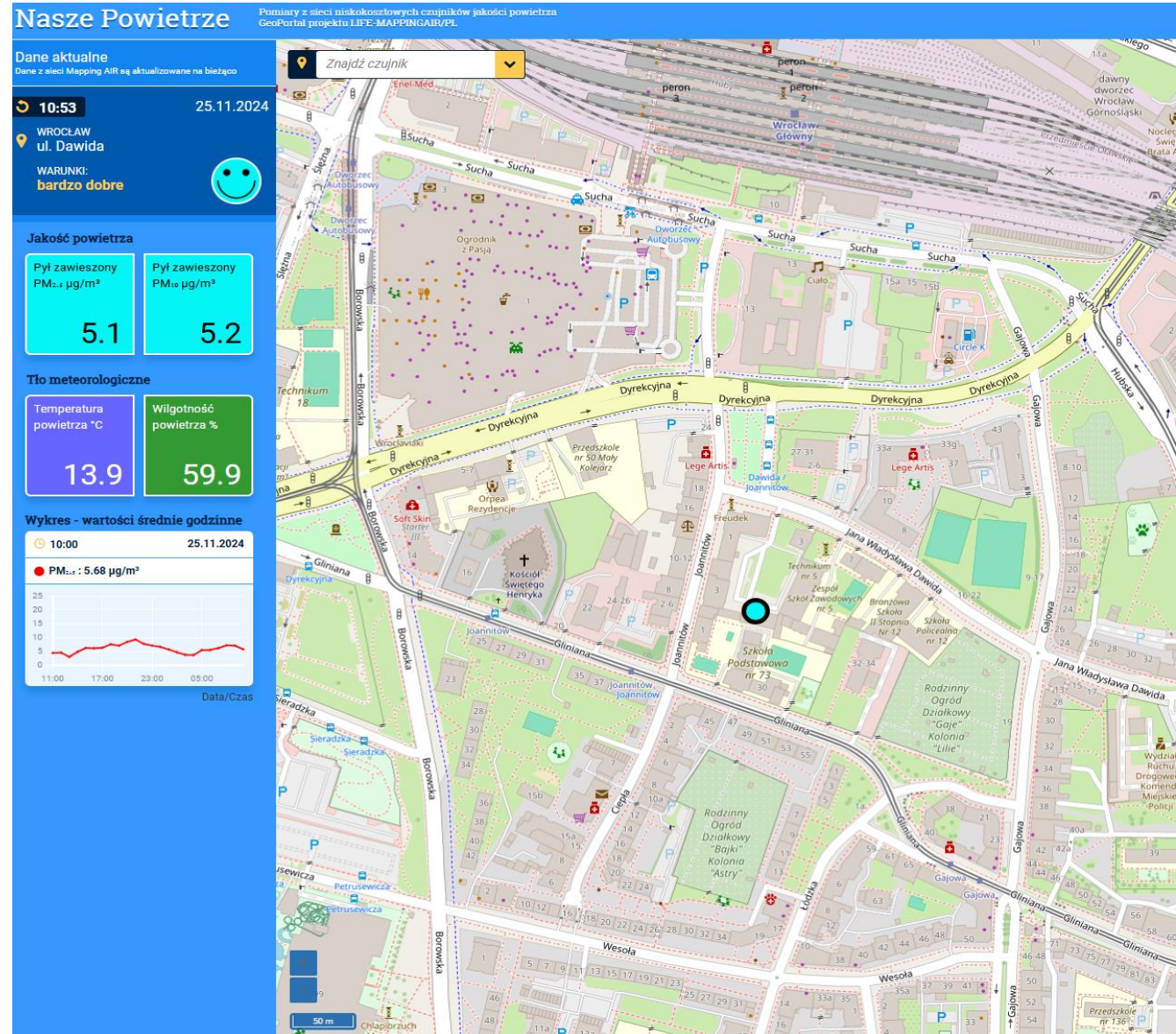
kontakt@czystezasady.pl
zakładka „zadaj pytanie” na stronie:
www.czystezasady.pl

WSPÓŁPRACA I INFORMOWANIE

Platforma edukacyjno-informacyjna „Czy wiesz czym oddychasz?” związana z projektem LIFE-MAPPINGAIR/PL – Uniwersytet Wrocławski wraz z partnerami

Aktualne dane pomiarowe pochodzące z czujników są dostępne na stronie: airquality.uni.wroc.pl

KAMPANIA edycja 2024

Wyzwania:

- **Wciąż zbyt duża liczba instalacji pozaklasowych użytkowanych w województwie pomimo terminu wymiany „kopciuchów”, który upłynął 1 lipca 2024**
- **Obawy mieszkańców związane z wymianą nieefektywnych instalacji grzewczych (zmiany na rynku paliw i energii, rosnące koszty utrzymania, wojna w Ukrainie)**
- **Niewystarczający poziom wiedzy społeczeństwa, przedstawicieli jst i organów kontrolujących na temat szkodliwego wpływu zanieczyszczonego powietrza na zdrowie, efektywności energetycznej budynków i dostępności instrumentów finansowych służących wymianie źródeł ciepła a także interpretacji przepisów wynikających z uchwał antysmogowych**

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ !
Maciej Zathey
Dariusz Zięba

Instytut Rozwoju Terytorialnego
www.irt.wroc.pl
www.czystezasady.pl